

In Beeld: Cartoons over de Europese houding over vluchtelingen

Korte omschrijving werkvorm

Leerlingen analyseren cartoons over de gastvrijheid van Europese landen

Leerdoel

Leerlingen leren spotprenten analyseren

Bronnen

[Spotprent 1](#)

[Spotprent 2](#)

[Spotprent 3](#)

[Spotprent 4](#)

[Spotprent 5](#)

Duur

30 minuten

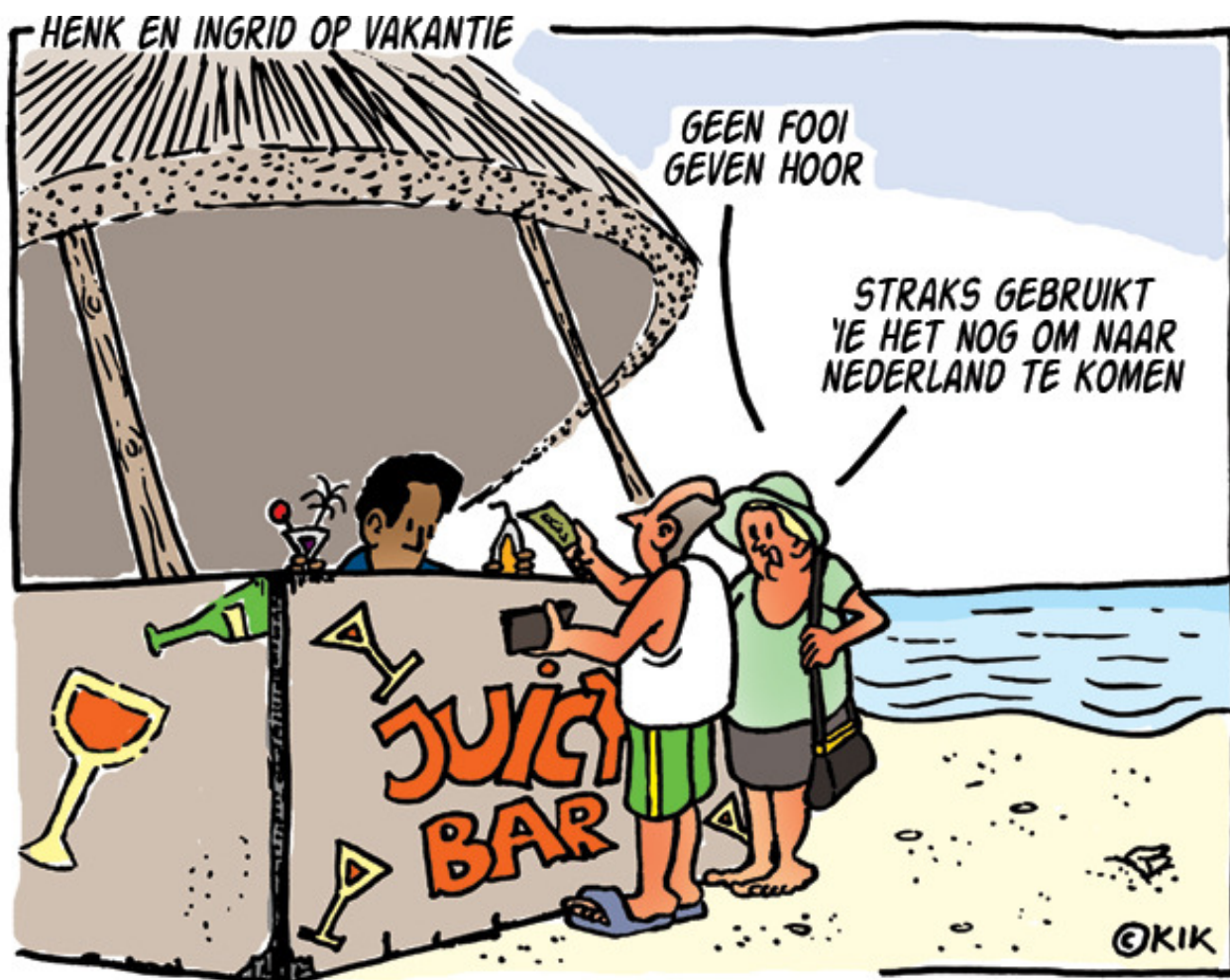
Handleiding

1. Print voor iedere leerling een stappenplan (zie volgende pagina).
2. Laat via beamer of smartboard de spotprenten zien. In groepjes werken is ook mogelijk. Dan kunt u de spotprenten uitprinten en elk groepje één spotprent en het stappenplan geven. Gebruik daarvoor de volgende pagina's.
3. Geef de leerlingen per spotprent een paar minuten tijd om de vragen uit het stappenplan te beantwoorden.
4. Bespreek vervolgens per spotprent de antwoorden klassikaal. Als u de klas in groepjes heeft verdeeld, kunt u de leerlingen vragen om hun antwoorden aan de rest van de klas te presenteren.
5. Na afloop kunt u vragen naar overeenkomsten tussen sportprent 1 en 2 en tussen spotprent 4 en 5. Spotprent 1 en 2 gaan beide over de houding van gewone burgers ten opzichte van vluchtelingen. Spotprent 4 en 5 gaan beide over de tegenstrijdige manier waarop de EU vluchtelingen ontvangt. Enerzijds proberen we ze tegen te houden, anderzijds zeggen we dat ze welkom zijn.

Stappenplan spotprenten

1. Wat zie je?
  - Zeg letterlijk wat je ziet, dus zonder te interpreteren.
  - Beschrijf de personen/figuren.
  - Beschrijf de voorwerpen.
  - Beschrijf de afgebeelde situatie.

2. Welke tekst staat bij de spotprent?
  - Is er een titel?
  - Bijschriften en teksten
  - Jaartal/tekenaar

3. Welke symbolen of symboliek wordt gebruikt in de spotprent?

4. Welk onderwerp/thema/gebeurtenis wordt afgebeeld?

5. Wie of wat wordt bespot in de spotprent?

6. Wat is de boodschap van de tekenaar?
  - Leg de boodschap uit.
  - Leg uit hoe de tekenaar personen, voorwerpen en symbolen gebruikt voor zijn boodschap.

Spotprent 1

Spotprent 2

Spotprent 3

Spotprent 4

Spotprent 5

CARTOON
MOVEMENT

Kamensky

Antwoordmodel

Spotprent 1

1. Wat zie je?
Twee toeristen, een witte man en een witte vrouw in zomerkleren, staan bij een strandtent. De medewerker van de strandtent is zwart. Misschien zijn ze in Tunesië op vakantie, of Turkije, of een ander mediterrane land. De medewerker heeft twee drankjes voor hen in zijn handen. De witte man wil betalen.
2. Welke tekst staat bij de spotprent?
Bovenin staat een titel: *'Henk en Ingrid op vakantie'*. In de tekening zelf staat de tekst die de vrouw tegen haar man zegt: *'Geen fooi geven hoor, straks gebruikt-ie het nog om naar Nederland te komen.'* Op de strandtent staat *'Juicy bar'*.
3. Welke symbolen worden of welke symboliek wordt gebruikt in de spotprent?
'Henk en Ingrid' gaat over de twee toeristen en kan symbool staan voor 'gewone Nederlanders', maar vooral ook voor 'PVV-stemmers' (zo benoemde PVV-leider Wilders ze).
4. Wat is de boodschap van de tekenaar?
De situatie lijkt een beetje op wat mensen over bedelaars zeggen: 'geen geld geven, want dan koopt ie er alcohol of drugs voor'. Henk en Ingrid kijken dus neer op de barmedewerker, ze doen alsof hij een bedelaar is. Ingrid wil dat Henk de strandtentmedewerker geen fooi geeft, omdat ze bang is dat hij dat geld zal gebruiken om naar Nederland te reizen en asiel aan te vragen. Kennelijk denken Henk en Ingrid dat alle mensen van buiten de EU asiel bij ons willen aanvragen. Waarschijnlijk is de tekenaar boos dat 'Henk en Ingrid' zo verwend zijn en wil hij zeggen dat ze geen idee hebben uit wat voor situatie echte asielzoekers meestal komen: gebieden waar oorlog is, bommen vallen, of waar radicale moslims hun vrijheid beperken. Of uit overvolle vluchtelingenkampen. Mensen die werk hebben op een mooi rustig strand, komen geen asiel bij ons vragen.

Spotprent 2

1. Wat zie je?
Twee mannen lopen naast elkaar, elk met een demonstratiebord. De man in blauw kijkt geschrokken naar het bord van de man in wit. Hij kijkt alsof ie niet weet wat hij ervan moet denken. Op zijn eigen bord staat 'Geef onze asielzoekers een kans'. Op het bord van de man in wit staat 'Asielzoekers moeten ~~weg~~blijven!'. Het woordje 'weg' is doorgestreept. De man in wit grijnst terug naar de eerste, en zegt dat ie zijn bord van een jaar geleden heeft hergebruikt.

2. Welke tekst staat bij de spotprent?
Op de twee demonstratieborden staat resp. 'Geef onze asielzoekers een kans' en 'Asielzoekers moeten ~~weg~~blijven!'.
De man in wit zegt: 'Ik had 'm nog van vorig jaar...'
3. Welke symbolen worden of welke symboliek wordt gebruikt in de spotprent?
Er worden geen echte symbolen gebruikt. Je zou kunnen zeggen dat de twee mannen elk staan voor een groep mensen die net zo denken als zij.
4. Wat is de boodschap van de tekenaar?
Op het eerste gezicht zie je twee demonstranten die allebei op willen komen voor de asielzoekers. Asielzoekers moeten een kans krijgen en ze moeten blijven. Maar dan zie je dat de man in wit eerst eigenlijk iets anders op zijn bord had staan: een jaar geleden vond hij nog dat ze weg moesten blijven. De tekenaar geeft hiermee commentaar op de omslag in de publieke opinie over vluchtelingen. Die omslag kwam nadat overal in de media een foto van een verdrinken kleuter was vertoond. Ineens waren mensen geschrokken. Waarschijnlijk vindt de tekenaar het niet kloppen als je tot nu toe altijd tegen asielzoekers bent geweest, en nu ineens medelijden met ze hebt.

Spotprent 3

1. Wat zie je?
Je ziet een man die in het water drijft, hij houdt zich vast aan een plank. Om hem heen drijft nog meer in het water, het ziet eruit als andere mensen die kennelijk al verdrinken zijn. Voor de man drijft een opblaasbootje met daarin twee mannen in typische ambtenarenkleden. De ene heeft een megafoon in zijn hand, de ander een reddingsboei. De man met de megafoon zegt tegen de man in het water dat ze hem niet meteen kunnen gaan redden, ze moeten eerst nog onderhandelen. Zo gaat dat immers in Europa.
2. Welke tekst staat bij de spotprent?
De man met de megafoon zegt: 'Dit is Europa he... We moeten eerst onderhandelen over uw redding...'
3. Welke symbolen worden of welke symboliek wordt gebruikt in de spotprent?
De drijvende man en de mensen in het water staan voor alle bootvluchtelingen, waarvan er veel verdrinken. Het bootje met de ambtenaren staat voor de EU, die wel wil helpen, maar die heel traag handelt, omdat alle landen het eerst onderling eens moeten worden.

4. Wat is de boodschap van de tekenaar?

De tekenaar maakt de bureaucratie en het trage handelen van de EU belachelijk. Er is acute nood, mensen verdrinken en gaan dood, maar de EU-landen willen eerst overleggen en onderlinge afspraken maken voordat ze beginnen met het redden van mensen. Het duurt eeuwig voordat de EU een beslissing neemt. In dit geval kost dat mensenlevens.

Spotprent 4

1. Wat zie je?

Je ziet een vrouw met lange jas, hoofddoek en boodschappentas, en een man met een snor die een kind in zijn armen heeft. Ze staan voor een rode loper. De loper staat in brand en er staat 'Europa' op.

2. Welke tekst staat bij de spotprent?

Op de loper staat 'Europa' en onderaan de prent staat de titel 'rode loper'.

3. Welke symbolen worden of welke symboliek wordt gebruikt in de spotprent?

Man, vrouw en kind staan voor de vluchtelingen die naar Europa komen. De rode loper die in brand staat, staat voor de manier waarop Europa de vluchtelingen welkom heet.

4. Wat is de boodschap van de tekenaar?

Een rode loper wordt meestal uitgelegd om mensen extra welkom te heten en om ze eer te bewijzen. Rode lopers zijn vaak bedoeld voor beroemde acteurs, presidenten en koningen en koninginnen. Een rode loper is bedoeld om prettig over te kunnen lopen, zonder dat je hoeft te struikelen en hij wijst je de weg. Maar deze loper staat in brand. Dat loopt niet echt lekker. Waarschijnlijk wil de tekenaar zeggen dat Europa nogal tegenstrijdig is in de manier waarop ze de vluchtelingen 'begroet': enerzijds worden ze welkom geheten (door Duitsland), anderzijds worden er hekken en muren gebouwd om ze tegen te houden, en is de vluchtroute vaak erg gevaarlijk (over zee kun je verdrinken, als je in een vrachtwagen gaat zitten kun je stikken etc.).

Spotprent 5

1. Wat zie je?

Je ziet vier plaatjes, dus eigenlijk is het een stripverhaaltje. Eerst zie je hoe een gezin wordt tegengehouden door een man in een rode overall. Hij hoort bij het blauwe busje ernaast, met EU-logo en een rol gaas op het dak. In de volgende plaatjes zie je hoe de man een hek bouwt, hoe het gezin over het hek klimt en de man hen, als ze erover heen zijn geklommen, hartelijk welkom heet in Europa.

2. Welke tekst staat bij de spotprent?

In het laatste plaatje zegt de man in de rode overall tegen het gezin: 'Welcome in Europe!'

3. Welke symbolen worden of welke symboliek wordt gebruikt in de spotprent?
  - Het gezin (man, vrouw, en twee kinderen) staat voor de vluchtelingen die naar Europa komen.
  - De man en het busje staan voor de EU.
  - Het hek staat voor de manieren waarop de EU de vluchtelingen probeert tegen te houden (letterlijk met hekken, maar ook op andere manieren).

4. Wat is de boodschap van de tekenaar?

Het stripverhaaltje ziet er nogal absurd uit: het gezin zou makkelijk gewoon door kunnen lopen, maar de man houdt ze tegen en zorgt dat ze eerst een hoog hek over moeten klimmen. Als dat gelukt is, ontvangt hij ze alsnog met open armen. Je zou zeggen: dan had dat hele hek toch niet gehoeven... In het echt zorgt de EU ook voor allerlei barricades waardoor vluchtelingen moeilijk binnen komen, terwijl de vluchtelingen die al die hindernissen weten te overwinnen, inderdaad vriendelijk welkom worden geheten. De tekenaar vindt dit waarschijnlijk een absurde situatie.